

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 39g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 217
alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(dovada insolvenței în cazul nerealizării planului
procedurii de restructurare)*

CHIȘINĂU

8 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 14 martie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 8 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „fără a mai fi necesară dovada insolabilității lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Nicolae Bostan în dosarul nr. 2i-2/2018, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Olga Jamba de la Judecătoria Soroca, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Hotărârea Curții de Apel Bălți din 5 februarie 2016 a fost intentată procedura de insolabilitate în privința Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva Nord”.

4. Prin Hotărârea Judecătoriei Soroca din 19 septembrie 2018 a fost confirmat planul procedurii de restructurare a debitorului și dl Nicolae Bostan a fost desemnat în calitate de administrator autorizat.

5. Dl Serghei Mocanu, creditor al Întreprinderii Interraionale de Stat „Acva Nord”, a formulat o cerere introductivă pe baza articolului 217 din Legea insolabilității, prin care a solicitat intrarea în faliment, susținând că debitorul nu a realizat planul de restructurare în termen.

6. În cadrul ședinței de judecată, dl Nicolae Bostan a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „fără a mai fi necesară dovada insolabilității lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

7. Prin Încheierea din 24 decembrie 2021, Judecătoria Soroca, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedesește prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 217 Cererea de lichidare în cazul nerealizării planului procedurii de restructurare

„(1) Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul nu respectă prevederile lui sau planul nu este realizat în termen, comitetul creditorilor sau fiecare creditor poate înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului **fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui.**

(2) Intentarea procedurii falimentului ca rezultat al neexecutării planului procedurii de restructurare conduce la revocarea planului. În acest caz, creditorii ale căror creanțe au fost stinse ca urmare a executării planului sunt obligați să restituie tot ceea ce au primit. Creanțele unor astfel de creditori se restabilesc în tabelul creanțelor în mărimea corespunzătoare.

(3) Revocarea planului procedurii de restructurare nu servește temei pentru restituirea sumelor achitate creditorilor masei și creditorilor cu creanțe de rangul întâi și doi în perioada aplicării planului.

(4) Creanțele amânate sau eșalonate prin planul procedurii de restructurare, odată cu revocarea acestuia, se restabilesc la scadență.

(5) Înregistrarea cererii menționate la alin.(1) nu suspendă continuarea activității debitorului până când instanța de insolvență nu hotărăște asupra ei.

(6) Hotărârea instanței de insolvență cu privire la respingerea unei noi cereri introductive poate fi atacată cu apel de către creditori.

(7) Respingerea apelului nu exclude posibilitatea înaintării ulterioare de către creditori a unei cereri introductive dacă aceștia consideră continuarea executării planului procedurii de restructurare drept o cauză a pierderii patrimoniului debitorului, care a afectat interesele creditorilor.

(8) În partea nereglementată de prezentul articol se aplică efectele prevăzute de legislația civilă la nulitatea actelor juridice.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul menționează că textul contestat contravine principiilor echității și egalității participanților la procesul judiciar, deoarece le permite creditorilor să intenteze de sine stătător, fără acordul adunării creditorilor sau al comitetului creditorilor, procedura falimentului față de debitorul aflat în procedura realizării planului de restructurare. În acest sens, autorul excepției face trimitere la articolul 53 alineatele (1) și (2) din Legea insolvenței, care prevede că în cadrul derulării procedurilor de insolvență, interesele tuturor creditorilor sunt reprezentate de adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor și că toate acțiunile împotriva debitorului sunt exercitate în numele creditorilor de către adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, cu excepția cazurilor în care legea prevede în mod expres exercitarea dreptului de către creditor în mod individual.

11. De asemenea, autorul excepției notează că textul „fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolvenței contravine dreptului la un proces echitabil, în special principiului contradictorialității, deoarece îi interzice debitorului să-și demonstreze solvabilitatea în cazul în care un creditor solicită intrarea în faliment a debitorului pe motiv că acesta nu respectă prevederile planului procedurii de restructurare sau că planul nu este realizat în termen.

12. Prin urmare, autorul excepției pretinde că dispozițiile contestate contravin articolelor 16, 20, 23, 26 și 54 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl Nicolae Bostan în dosarul nr. 2i-2/2018, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Deși autorul excepției a contestat doar textul „fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în motivarea sesizării acesta a criticat și textul „fiecare creditor” din articolul menționat. Așa cum rezultă din sesizare, pe rolul Judecătoriei Soroca, sediul central, se află o cerere referitoare la intrarea

în faliment în cazul nerealizării planului procedurii de restructurare. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea reține că o altă condiție pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental.

19. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*], 26 [*dreptul la apărare*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

20. Cu referire la pretinsa încălcare a articolelor 16, 23 și 54 din Constituție, Curtea a subliniat că aceste articole nu pot fi aplicate de sine stătător, ci doar dacă sunt coroborate cu o prevedere ce consacră un drept fundamental (DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22; DCC nr. 9 din 20 ianuarie 2022, § 22).

21. Cu privire la argumentul autorului sesizării referitor la faptul că procedura de insolvență reprezintă o procedură colectivă, iar interesele tuturor creditorilor sunt reprezentate de adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, Curtea observă că articolul 53 alin. (2) din Lege stabilește că toate acțiunile împotriva debitorului sunt exercitate în numele creditorilor de către adunarea creditorilor și de comitetul creditorilor, cu excepția cazurilor în care prezenta lege prevede în mod expres exercitarea dreptului de către creditor în mod individual. Astfel, în cazurile stabilite de lege, creditorul poate acționa în mod individual pentru apărarea drepturilor sale, dacă nerealizarea planului de restructurare afectează direct interesele creditorului.

22. Cu privire la textul „fără a mai fi necesară dovada insolvențității lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolvențității, Curtea observă că autorul excepției a menționat că prevederile contestate încalcă principiul contradictorialității, care garantează dreptul său la apărare. Curtea reiterează că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și a posibilităților pe care le au, potrivit legii, persoanele în vederea apărării intereselor lor. Acest drept este restrâns în situația în care persoana nu poate utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa (HCC nr. 31 din 23 septembrie 2021, § 32).

23. Curtea observă că, în cazul în discuție, autorul excepției nu afirmă că i sunt limitate mijloacele procedurale necesare pentru a-și realiza dreptul la apărare, ci contestă prevederile care se referă la nerealizarea planului procedurii de restructurare, adică a unei hotărâri anterioare a instanței de insolvență [articolele 204-207 din Legea insolvențității]. Prin urmare, Curtea nu poate identifica în ce măsură este restrâns exercițiul dreptului la apărare. Mai mult, faptul că textul contestat nu solicită dovada solvabilității debitorului, nu-l împiedică pe debitor să dovedească în fața instanței de judecată că a respectat prevederile planului și/sau că l-a realizat în termen.

24. Totodată, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat caracterul contradictoriu al dispozițiilor contestate cu prevederile articolului 20 din Constituție. Simpla trimitere la această prevedere constituțională nu poate fi

considerată o critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 109 din 13 iulie 2021, § 24).

25. De asemenea, Curtea observă că autorul sesizării se referă la o eventuală contradicție între textul contestat și articolele 1 alin. (1) și 53 din Legea insolvenței, precum și între textul contestat și articolele 5 și 118 din Codul de procedură civilă. Curtea reiterează că pretinsa neconcordanță dintre două sau mai multe norme conținute în aceeași lege sau în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, competență care le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 64 din 13 mai 2021, § 19).

26. Prin urmare, date fiind cele menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „fără a mai fi necesară dovada insolvenței lui” din articolul 217 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Nicolae Bostan în dosarul nr. 2i-2/2018, pendinte la Judecătoria Soroca, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 8 septembrie 2022
DCC nr. 116
Dosarul nr. 39g/2022